

Capita Selecta Recent Arbeidsmarktonderzoek in Vlaanderen

**TITEL: Beïnvloeden VDAB beroepsopleidingen de kans om
                  weer werk te vinden?**

Auteur(s): Rembert de Blander en Steven Groenez

1. Korte samenvatting van het onderzoek (abstract)

We schatten het effect van VDAB beroepsopleiding op de verdere werkloosheidsduur voor mensen die al eerder gewerkt hebben. We schatten hiervoor de werkloosheidsduur samen met de tijd voor men aan een opleiding begint. Onze resultaten wijzen enerzijds op een significant lagere op het vinden van werk tijdens de training (locking in effect) en anderzijds op een significant positief effect dat bovendien langere tijd aanhoudt.

Key words:

Timing to events, VDAB beroepsopleidingen, Beleidsevaluatie

2. Doelen van het onderzoek

Nagaan van de effectiviteit van VDAB opleidingen als activeringsmaatregel.

Bestaand onderzoek hiernaar bestaat uit twee "scholen": enerzijds zijn er de voorstanders van *RCTs* (gerandomiseerde (quasi-)experimenten) (Ham and Lalonde, 1996; Eberwein et al., 1997), anderzijds zijn er de verdedigers van de (structurele) econometrische methode (*EM*) waarbij een uitkomst samen met een expliciet keuzemechanisme geschat wordt. Voor een vergelijking van de veronderstellingen waarop beide methodes gebaseerd zijn, zie Heckman et al. (1999) en Heckman en Navarro-Lozano (2004), and referenties daarin.

European evaluatie studies van opleidingen zijn bijna allemaal niet-experimenteel. De meeste studies gebruiken bovendien hetzelfde "timing of events" evaluatie opzet (Abbring et al., 2003), waarbij de werkloosheidsduur samen geschat wordt met tijd vooraleer een opleiding wordt aangevat. Het effect van de opleiding op de werkloosheidsduur wordt zo gezuiverd van niet-geobserveerde factoren die beide variabelen beïnvloeden, zoals motivatie. Deze methode wordt oa. gebruikt door Richardson et al. (2013) voor Zweden, Hujer et al. (2006) voor Oost Duitsland and Lalive et al. (2008) voor Zwitserland.

Cockx (2002) schat het effect op uittredekan van een opleiding georganiseerd door de Waalse tegenhanger van de VDAB (FOREM). Wat betreft Vlaanderen, omvat de schaarse literatuur methodologische overzichten (Bollens, 2007 & 2014), en een bevraging waar deelnemers de net gevolgde opleiding beoordelen (De Rick and De Cuyper, 2014). Dit onderzoek probeert de ontbrekende kwantitatieve evaluatie van de VDAB opleiding als activatietool op te vullen.

Verduidelijking van kernbegrippen + op welke wijze deze aansluiten bij de gangbare internationale definitie(s) + typisch Vlaamse begrippen en structuren

3. Methoden en data (voor meer methodologische toelichting kan je het kaderstuk gebruiken)

Data

We gebruiken 2 datasets ter beschikking gesteld door de VDAB. Iedereen die werkloos wordt, wordt geregistreerd op 't einde van de maand. We beschikken over arbeidsmarktinformatie van deze personen voor alle volgende maanden. Een tweede dataset bevat gegevens over 13067 opleidingssessies, gelinkt aan de hierboven geselecteerde individuen.

Methode

Om rekening te houden met zowel het klassieke selectie-probleem (gemotiveerden volgen een opleiding & raken ook makkelijker aan werk) als met het dynamisch selectie-probleem (de fractie gemotiveerden onder de werklozen verkleint doorheen de tijd en hun kans op volgen van een opleiding verkleint dus ook) schatten we deelname aan een opleiding gezamenlijk met het vinden van werk (Timing of events, Abbring en van den Berg, 2003, 2004). Niet geobserveerde heterogeniteit beïnvloedt de kans op werk tijdens de volledige werkloosheidsperiode, terwijl een opleiding maar effect kan hebben nadat ze begonnen is.

Methodische toelichting (bijvoorbeeld type van survey: statistische technieken)

Data

Uit de werklozen-dataset selecteren we iedereen die een werkloosheidsvergoeding krijgt, en verwijderen (arbeids)gehandicapten en iedereen jonger dan 25 en ouder dan 65 en niet-inwoners van Vlaanderen. Voor elk individu loopt de observatieperiode van de eerste werkloosheidsmaand in 2007 tot september 2010. We gebruiken enkel de eerste werkloosheidsperiode.

Uit de opleidingsdataset verwijderen we 7622 modules genaamd "trajectbepaling", "persoonsgerichte vorming", "sollicitatietraining" en alle internet-gebaseerde opleidingen omdat ofwel de inhoud nogal eenvoudig is of omdat de inzet van de betrokkene niet kan worden bepaald. Vervolgens behouden we enkel observaties met een betekenisvolle status (bezig, onderbroken, beëindigd). Vervolgens groeperen we de opleidingen volgens een 79-voudige classificatie, die ons eerstens toelaat duplicata te verwijderen en vervolgens trainingen binnen dezelfde groep en minder dan drie maanden van elkaar, samen te voegen. Deze operatie resulteert in 3725 verschillende trainingen. Een werkloosheidsperiode met meer dan 1 opleiding wordt gecensureerd op het moment dat de tweede opleiding begint.

Methode

Om met beide selectie-problemen rekening te houden, controleren we voor verschillen in (niet-)geobserveerde kenmerken tussen beide groepen, door enerzijds covariaten op te nemen in elk model en anderzijds niet-geobserveerde heterogeniteit te modelleren als een gezamenlijke factor die zowel het volgen van een opleiding als de arbeidsmarktgeschiktheid beïnvloedt.

We gebruiken een flexibele methode, waarbij de uittredkans per observatie-interval kan variëren. Om lege intervallen te vermijden, berekenen we eerst de niet-conditionele uittrede kansen, op basis waarvan we één lang, finaal interval definiëren.

4. Bevindingen

Ten eerste is er sprake van een duidelijk, i.e. statistisch significant, locking-in effect: zolang een opleiding duurt neemt de kans op werk af met 8%.

Ten tweede neemt de kans op werk toe met 81% in de eerste 6 maanden, met 99% gedurende de tweede halfjaar en met 69% tijdens het tweede jaar na een *geslaagde* opleiding, waarna het effect verdwijnt.

Ten derde verhoogt zelfs een *niet-geslaagde* opleiding de kans om een job te vinden met 28%.

5. Conclusies en beleidsimplicaties

VDAB-opleidingen werken als activeringsmiddel.

Gezien de positieve resultaten voor het activerings-aspect van de VDAB opleidingen, lijkt het de moeite om na te gaan of er arbeidsmarkt-herintrede verschillen zijn per type van opleiding en per (type van) instelling die de opleiding verzorgt. De interactie van deze parameters met de lokale arbeidsmarktomstandigheden lijkt ook niet onbelangrijk.

Volledige referentie van onderzoeksrapport(en) of paper(s) en andere sleutelpublicaties van het hier samengevatte onderzoek

- Abbring, J. H., van den Berg, G. J., 2003. The nonparametric identification of treatment effects in duration models. *Econometrica* 71 (5), 1491–1517. URL <http://dx.doi.org/10.1111/1468-0262.00456>
- Abbring, J. H., van den Berg, G. J., 2004. Analyzing the effect of dynamically assigned treatments using duration models, binary treatment models, and panel data models. *Empirical Economics* 29 (1), 5–20.
- Bollens, J., 2007. De meting van de effectiviteit van arbeidsmarktprogramma's. WSE Report 7-2007, HIVA - Katholieke Universiteit Leuven.
- Bollens, J., 2014. Effectiviteit van opleiding voor werklozen. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE* 24 (2), 46–50.
- Cockx, B., 2002. Les formations professionnelles du FOREM accélèrent-elles la sortie du chômage en Wallonie? In: Docquier, F., de La Croix, D., Mainguet, C., Perelman, S., Wasmer, E. (Eds.), *Capital humain et dualisme sur le marché du travail*. De Boeck Supérieur, Ch. 4, pp. 71–94. URL <http://hdl.handle.net/1854/LU-1177412>
- De Rick, K., De Cuyper, P., 2014. Van een VDAB-opleiding naar werk? hefboomen voor tewerkstelling. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE* 24 (2), 51–57.
- De Blander, R., Groenez, S., 2016. Does VDAB Training Influences Re-Employment? A Duration Analysis.
- Eberwein, C., Ham, J. C., Lalonde, R. J., 1997. The impact of being offered and receiving classroom training on the employment histories of disadvantaged women: Evidence from experimental data. *Review of Economic Studies* 64 (4), 655–682.
- Ham, J. C., Lalonde, R. J., 1996. The effect of sample selection and initial conditions in duration models: Evidence from experimental data on training. *Econometrica* 64 (1), 175–205.
- Heckman, J., Navarro-Lozano, S., 2004. Using matching, instrumental variables and control functions to estimate economic choice models. *Review of Economics and Statistics* 86, 30–57.
- Heckman, J. J., Lalonde, R. J., Smith, J. A., 1999. The economics and econometrics of active labor market programs. In: Ashenfelter, O. C., Card, D. (Eds.), *Handbook of Labor Economics*. Vol. 3 of *Handbook of Labor Economics*. Elsevier, Ch. 31, pp. 1865–2097.